

Akademie výtvarných umění v Praze
Studijní program Výtvarná umění
Ateliér Malba 3

DIPLOMOVÁ PRÁCE

PARANOIA

Vypracovala: Anna Langová
Vedoucí diplomové práce: MgA. Josef Bolf a MgA. Jakub Hošek
Oponent diplomové práce: MgA. Jiří Ptáček

Akademický rok 2020/2021

Ve své diplomové práci se prostřednictvím akrylových maleb a tušových a akvarelových kreseb snažím komunikovat s novými pocity v sobě, kterým se prostřednictvím tohoto procesu snažím porozumět a najít způsob vyrovnání se s nimi. Přes tyto obrazy studuji atmosféru přítomného okamžiku. Věřím, že mohou komunikovat s divákem i bez potřeby dalšího vysvětlování děje a že si v nich každý může přečíst svůj vlastní příběh. Je pro mě důležité, aby tyto obrazy komunikovali svou vizuální a fantazijní stránkou, ale také stimulovali hluboké pocity a emoce. Malovat obraz pro mě znamená být v upřímném kontaktu sama se sebou a vytvářet bezpečný prostor pro analýzu svých emocionálních a duševních světů. Směřováním pozornosti vůči pocitům, které se mohou jevit nepříjemně - přímo hroživě, se můžeme naučit reflektovat a zmírňovat dopady vlastních traumat - nacházet nové vnitřní síly a růst s nimi. Sebe-terapeutický proces vzniku těchto děl pro mě představoval práci s různými formami vnitřního napětí a chaosu ve vztahu k vlastní tvorbě, studiu a očekávání mého okolí ode mě jakožto od umělkyně, ženy, nebo dcery. Přirozeně jsem ve svých obrazech zkoumala vlastní tělesnost, intimitu a vztahy. Budovala jsem nový vztah s obrazem, ve kterém nacházím útočiště pro experimentování, selhání a znovunalézání. Název jsem zvolila podle skrytých myšlenek, které často probíhají v druhém plánu obrazu či kreseb. Při nahlížení na obraz jsem se snažila oprostít se od tlaku z očekávání jiných, kterým jsem se v procesu tvorby v minulosti nechala často brzdit.

*Východ slunce barví oblohu z modré do růžové,
vlasý nám vlají v teplém větru, na nohách nás příjemně studí ranní rosa
a veselý pejsek tančí kolem nás.
Jsme v blaženém stavu po nejkrásnější noci našich životů.*

Jsme skoro šťastní.

Ten pohled z prázdna se vrátil.

Ostatní ho nevidí, necítí ho, ale já ano.

Nevím proč se zaměřil zrovna na mě.

~~Začínám sledovat sebe sama?~~

Kompozice většiny malovaných obrazů jsou spontánně nahodilé - vycházím z koláží a různých deníkových kreseb na papíře, ke kterým přistupuji více automaticky. Tyhle deníky si vedu už několik let - kreslím do nich vše, co se mi za poslední dobu stalo, zdálo, jak jsem se cítila, co jsem viděla. Ráda používám tmavší odstíny barev, protože jsou pro moje oko příjemnější. Při práci s akrylem zkouším napodobit kresebné postupy s více experimentálním přístupem k barvě i materiálu - jako plátno mi často slouží sešité kusy nalezených látek, které částečně pokrývám malbou a částečně jejich texturu přiznávám. Experimentuji také s vyřazenými tetovacími barvami po expiraci, které by jinak tatěři museli vyhodit. Přirozeně navazuji na práce z minulých let a přemýšlím o nových způsobech jejich instalace ve výstavním prostoru - způsobu, jak posilnit atmosféru obrazu a vtáhnout do ní diváka ještě hlouběji. Medium malby je pro mě stále velkou výzvou - v minulosti jsem se věnovala hlavně klasické kresbě a svou budoucnost jsem viděla v ilustraci. Malovat jsem začala až ve druhém ročníku, kdy jsem z kresby z FaVU přišla na stáž k Michaelovi Rittsteinovi. V ateliéru Josefa Bolfa, Jakuba Hoška a Nik Timkové jsem začala cítit odvahu k větším experimentům - zejména k práci na nenašepsované a nenapnuté plátno. Letní semestr 2020 jsem absolvovala v ateliéru Vladimíra Skrepla, který mě inspiroval k utřídění vlastních myšlenek.

Mezi svoje oblíbené autory v rámci českého kontextu, jejichž díla mě velmi baví, řadím například Vendulu Chalánkovou, Danu Sahánkovou, Richarda Štipla, Jana Vytisku a Josefa Bolf. Velmi sympatické mi připadají například výstavy Otty M. Urbana - výstava „Život je bolestný a přináší zklamání“ mě hodně zasáhla a

inspirovala. V rámci historického světového kontextu jsou pro mě inspirací díla Otty Dixe a Jeana Dubuffeta.

Dále jsem fanouškem chilsko-francouzského filmaře, herce, mystika, filosofa, autora komiksů, dramatika a spisovatele, někdy řazeného k surrealismu - Alejandra Jodorowského. Z velké části mne jeho díla ovlivnila a proto jsem z jeho knihy „Psychomagie” intuitivně vybrala tento úryvek z rozhovoru mezi novinářem Farcetem a Jodorowským, jelikož si myslím, že obsahuje podobnou myšlenku, kterou mimo jiné řeším ve svých obrazech:

Gilles Farcet: Co jste dělal? Jak se lze ochránit před vlivem čarodějnice?

Alejandro Jodorowsky: Do jisté míry můžeme tento pokus považovat za můj první psychomagický akt. Nejprve jsem velmi silně pociťoval potřebu vymazat svou identitu. Kdybych šel na schůzku se svým starým já, mohlo by mě to vystavit nejhoršímu. Proto jsem se začal oblékat a obouvat do nového. Záleželo mi na tom, abych si nové šaty a boty nevybíral sám a tak jsem pověřil jednoho přítele, aby mi koupil různé kusy šatstva podle svého gusta. To abych své odosobnění dohnal do extrému a aby můj zjev neodrážel vkus jednoho konkrétního individua. Ponožky, spodní prádlo, to všechno muselo být zcela nové. Nové šaty jsem si poprvé oblékl až ve chvíli, kdy jsem se vydal za Pachitou. Navíc jsem si sám vyrobil umělý průkaz totožnosti: jiné jméno, jiné datum narození, jiná fotografie... Koupil jsem si vepřovou kotletu, zabalil ji do staniolu a nosil jsem ji v kapse jako upomínku. Vždycky, když jsem vsunul ruku do kapsy, ucítil jsem maso, a to mi připomnělo, že se nacházím ve zvláštní situaci a že se nesmím nechat chytit do pastí.

Myslím, že jsem konečně našla směr, kterým chci dále jít a do budoucna bych ráda všechna témata, které jsem ve své diplomové práci nastínila, zpracovávala více do hloubky - přičemž bych zároveň chtěla zapracovat na lepší srozumitelnosti, promyšlenější instalaci a větší teoretické opoře.

Zdroje a inspirace

Knihy

Daniel Freeman, Jason Freeman & Philippa Garety – Podezřívavost a paranoidní myšlenky

Alejandro Jodorowsky – Psychomagie

Články

Pavel Šplíchal – „Uvědomit si, co ztrácíme, někdy pomáhá ze všeho nejvíc,“ říká terapeutka

<https://a2larm.cz/2020/11/uvedomit-si-co-ztracime-nekdy-pomaha-ze-vseho-nejvic-rika-terapeutka/>

Apolena Rychlíková a Jakub Zelenka – „Chování Dominika Feriho je veřejné tajemství.“ Ženy popsaly traumatizující zkušenosti s mladým politikem

<https://a2larm.cz/2021/05/chovani-dominika-feriho-je-verejne-tajemstvi-zeny-popsaly-traumatizujici-zkusenosti-s-mladym-politikem/>

Další média

Rozhovor s Janem Ďurinou

<https://wave.rozhlas.cz/odevy-ktere-vysivam-jsou-artefakty-performance-ne-moda-rika-umelec-jan-durina-8419109>

Podcast o duševním zdraví „Diagnóza F”

<https://wave.rozhlas.cz/diagnoza-f-5183697?page=3>

Podcast „Moje terapie II”, epizoda 5: Jde přeprogramovat vzpomínky na zneužití?

<https://wave.rozhlas.cz/moje-terapie-ii-epizoda-5-jde-preprogramovat-vzpominky-na-zneuzeni-8373338>

